

WHERE'S THE CASTLE?

Den 17 mars i år presenterade Statens fastighetsverk sin vision för Uppsala slott och dess borggård för stadens politiker. Tanken är att skapa ett attraktivt besökscentrum för turister och uppsalabor med utställningar, turistinformation, kittlande upplevelser och café.

Uppsala är Sveriges fjärde största stad och har många intressanta besöksmål som domkyrkan, universitetet, Fyrishov, Uppsala Konsert och Kongress, Gamla Uppsala och Linnéträdgården. Men slottet med borggård, Uppsalas allra tydligaste landmärke och en av de mest intressanta platserna, är märkligt tomt och öde.

Idag har Uppsala slott begränsad tillgänglighet för allmänheten. Under vinterhalvåret består den publika verksamheten av Uppsala konstmuseum som har öppet sex eftermiddagar i veckan samt guidade slottsvisningar en gång i månaden och Fredsmuseum som har öppet tre eftermiddagar i veckan. Vasaborgen är endast öppen under sommaren. Det finns få toaletter och inget året-runt-öppet fik.

– Det finns ingenting turister frågar så mycket om som slottet, berättar en av guiderna på ett av Uppsalas museer. Våldigt många är intresserade av att veta mer om dess historia, men slottet upplevs som stängt och otillgängligt.

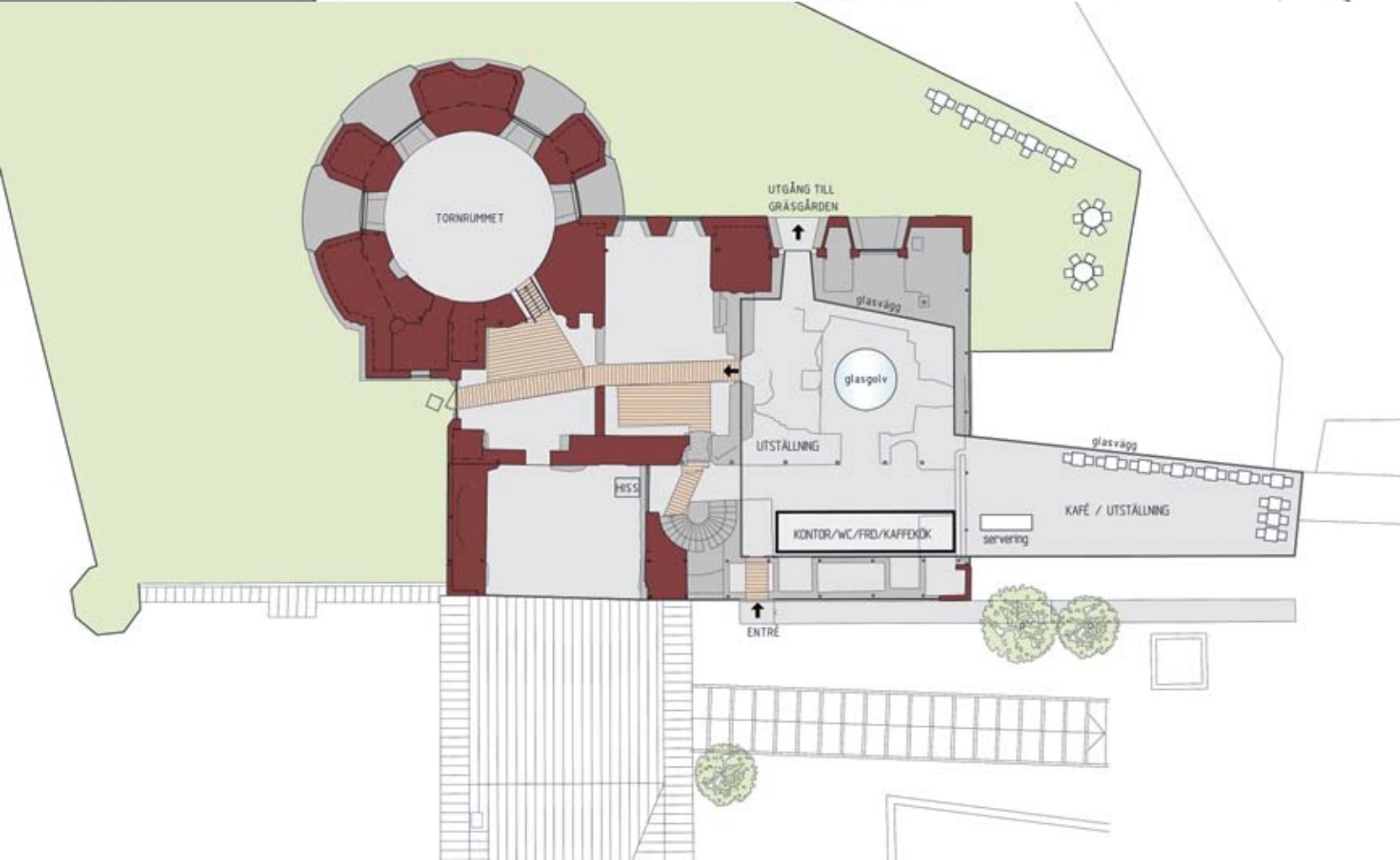
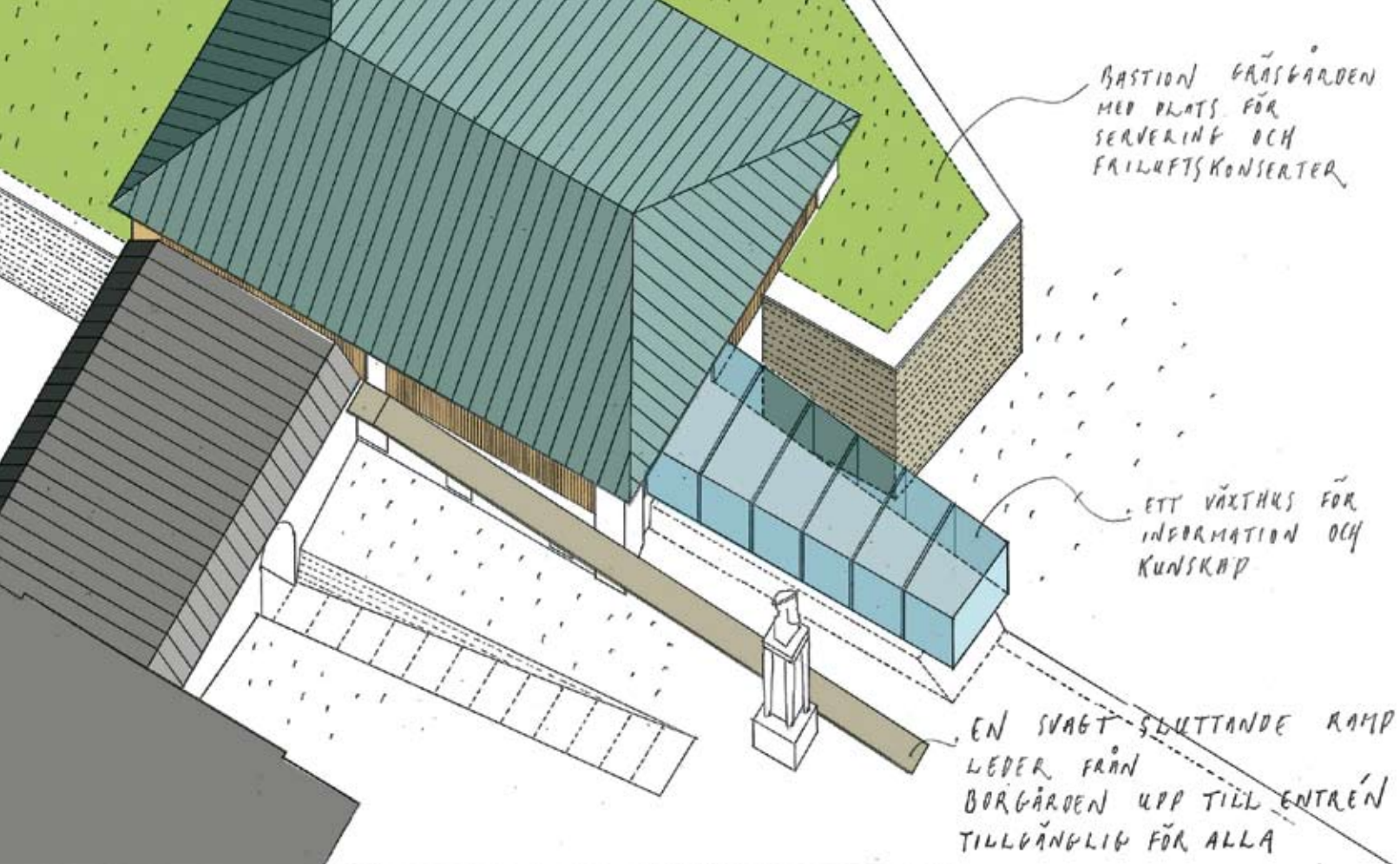
Sedan drygt ett år tillbaka, pågår emellertid ett

arbete för att ändra på det. Statens fastighetsverk, SFV, som förvaltar Uppsala slott liksom många andra statliga kulturfastigheter, vill göra slottet och dess omgivning till ett attraktivt besöksmål, en mötesplats för turister och uppsalabor och en portal för både Uppsala stad och hela regionen.

– Uppsala slott representerar ett unikt stycke svensk historia, säger Jörgen Hammarstedt, fastighetschef på SFV Nord-Ost. Men vid sidan av till exempel Domkyrkan och Uppsala universitet har slottet kommit lite i skymundan. Vi tror att området har potential som ett attraktivt besöksmål med sina kulturmiljöer, parker, museer, gallerier och andra attraktioner.

I samarbete med representanter för Uppsala kommun, Uppsala Tourism, slottsarkitekten Håkan Langseth och några av slottets hyresgäster har SFV arbetat fram en utförlig vision om hur de ser att Uppsala slott och dess omgivning kan utvecklas genom ett nytt besökscentrum på borggården.

– SFV har i uppdrag att bruka, bevara och förädla

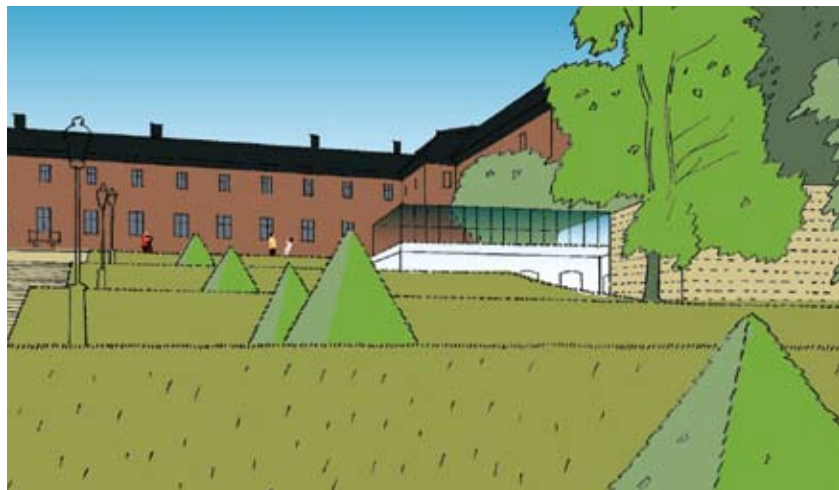

vårt nationella kulturarv, fortsätter Jörgen Hammarstedt. Vi har fått många önskemål om att göra slottet och dess historia mer tillgängligt. Därför började vi redan för två år sedan skissa på ett nytt besökscentrum tillsammans med slottsarkitekten, och de första skisserna presenterades på Kulturnatten 2008.

Besökscentret är tänkt att placeras i ena hörnet av borggården, framför den befintliga ruininklädningen och ovanpå resterna av Vasaborgens bevarade källarutrymmen. Besökscentret blir också en ny entré till Vasaborgen som gör det möjligt att vistas i ruinerna även vintertid och gör platsen tillgänglig för funktionshindrade.

– Slottsmiljön är känslig, säger slottsarkitekt Håkan Langseth. Eventuella förändringar måste ske så att byggnadsminnets karaktär och utseende inte förstörs. Riksantikvarieämbetet är naturligtvis också inblandade i tillståndsprocessen.

Inuti besökscentret ska finnas en basutställning, med fritt inträde, om Uppsala slotts historia och regenterna från Gustav Vasa via drottning Kristina till Karl XII. Det ska också finnas en innehållsrik museibutik och förhoppningsvis även en turistbyrå med information om slottets närmaste omgivelningar, Uppsalas övriga

besöksmål och även destinationer i Mälardalen som till exempelvis Birka och Vallonbruken. Caféet är tänkt att vara en öppen mötesplats för besökare, mindre konferenser, föreläsningar och utställningar. Uteserveringen på den stora gräsgården uppe på bastionen har utsikt över Botaniska trädgården och blir sommartid arena för konserter och utomhusteater.

I slottets närområde, det som kallas slottsstråket, finns många besöksmål. Förutom redan nämnda museer finns Pelle Svanslös hus, Evolutionsmuseet, Bror Hjorths hus, Galleri Villavägen sju, Botaniska träd-

Jörgen Hammarstedt

gården och Carolina Rediviva som alla har ett utbud av kulturupplevelser för gamla och unga. Problemet är att resurserna hos flera av besöksmålen är begränsade och att informationen inte når ut till turisterna. Besökscentret kan bli ett stöd för de befintliga besöksmålen i området att visa upp sitt utbud för besökare och, inte minst för uppsalaborna.

Men, frågar sig kanske någon, har det inte gjorts satsningar på slottet förr? På 80-talet låg här väl en turistbyrå och 1987 besökte kungaparet det nyligen invigda slottsmuseet, som lades ned efter ett par år. Ska man inte utnyttja slottets befintliga, outhyrda lokaler istället för att bygga nya? Och brottas inte både konstmuseum, caféet och andra runt slottet med dåliga besökssiffror? Trots att det inte är långt till centrum upplevs slottet ligga avsides. Den långa backen avskräcker många. Man tar sig inte gärna upp om man inte är säker på att det finns något att se och göra. Vad säger att det här kommer att lyckas?

Området kring Uppsala slott har förändrats de senaste åren. Det nya Pedagogicum har nyligen tagits i bruk av cirka 3000 studenter och lärare. Snart står det nya Psykiatrins hus klart vid Slottsbacken. Det kommer att vara en helt annan genomströmning av människor i området än det någonsin varit tidigare. Och vem är det som säger att man måste ta sig *uppför* backen? Leds trafiken från den södra infarten till Dag Hammarskjölds väg, kan slottet bli en första anhalt innan besökarna tar sig *ner* till resten av staden.

– Vi har verkligen försökt ta in alla aspekter när vi planerat framtidsvisionen för slottsområdet och tänka långsiktigt hållbart, säger Jörgen Hammarstedt. Affärsmässiga förutsättningar för dem som driver verksamheterna måste finnas. Och i samarbete med kommunen kan frågor om infrastruktur som till exempel parkeringar, transporter och informationsskyltar säkerställas för att nå ett lyckat resultat. 🍷

plast
bruksföremål från 1950-1975

UTSTÄLLNINGAR

PLAST
13 februari–23 maj

MINNS MIG ALBERTUS
till och med 25 april

SAMLÄS PÅ UPPLAND
till och med sommaren

Öppet tisdag–söndag 12–17
S:t Eriks torg 10, Uppsala
Tel 018-16 91 01
www.upplandsmuseet.se

UPPLANDSMUSEET